

Informatienota

Datum vergadering	:	27 juni 2023
Registratienummer	:	GZDGWB/
Informatienummer	:	IN075
Portefeuillehouder	:	Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	:	Participatiebeleid krachten bundelen (2021) & Participatieverordening Gemeente West Betuwe
Onderwerp	:	Voortgang participatiebeleid

Onderwerp

Voortgang participatiebeleid

Kennisnemen van

De voortgang van de implementatie van het participatiebeleid 'Krachten bundelen' (2021)

Inleiding

In West Betuwe is participatie al langer de praktijk. Voor en sinds de fusie is al veel aan participatie gedaan zoals bij het Bidbook dat in 2018 op een participatieve manier tot stand is gekomen. Ook in de startperiode van West Betuwe is er rondom de beleidsharmonisaties en uitvoeringsplannen veelvuldig aan participatie gedaan en ook de kernagenda's zijn een participatief proces. Op 28 september 2021 is richting gegeven aan de volgende fase middels het vaststellen van de participatieverordening (2021) en het participatiebeleid 'krachten bundelen' (2021). In de praktijk zien we dat inwoners steeds vaker willen meedenken en beslissen over hun leefomgeving.

Kernboodschap

Het Participatiebeleid (2021) verwoordt de richtlijnen om te komen tot een dialoog waarin gemeente en samenleving gesprekspartners zijn. Het beleid en de verordening beogen de kwaliteit van de lokale democratische processen te vergroten, de samenwerking tussen gemeente en inwoners te versterken en helderheid te scheppen over proces en rolverdeling. Het participatiebeleid beschrijft ook een aantal acties voor het implementeren en evalueren van dit beleid. In de Participatiekalender zal dit opgenomen worden. De verantwoording over de voortgang vindt doorgaans plaats in de P&C cyclus. Via deze raadsinformatienota informeren wij de raad in meer detail.

Stand van zaken

Type	Actiepunt participatiebeleid 2021	Status
Proces	Participatiebeleid bekend maken in het Elektronisch gemeentebblad, schriftelijk in Weekblad West Betuwe en ter inzage legging	Gerealiseerd.
Proces	Beschrijving van de participatie nemen we op als standaard onderdeel van college- en raadsvoorstellen. Daarin kan ook de afweging worden	Gerealiseerd. Dat wordt zichtbaar in de raadsvoorstellen 2023.

	opgenomen dat participatie bij een voorstel niet zinvol is en of de participatie gemeente breed of kerngericht heeft plaatsgevonden.	
Methode	Inwonerspanel uitbreiden	Het panel is intern geëvalueerd en wordt ook met inwoners geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten zetten we in op uitbreiding en/of verbetering van de technische ondersteuning van het panel.
Methode	Vijf participatietrajecten als pilot om uit te voeren, te oefenen, experimenteren en door evaluatie te leren over wat goed werkt en wat niet. De opbrengsten halen we op met een leertafel.	Op dit moment volgen we zes participatietrajecten. Een participatietraject is reeds voltooid. De selectie is gebaseerd op het verkrijgen van een goede mix van projecten en de gestelde eisen voor de evaluatie. In Q3 2023 informeren we de raad over de uitkomsten.
	Experimenteren met vormen van participatie, zoals het combineren van meerdere onderwerpen op één avond, en het inzetten van instrumenten uit de gereedschapskist en evalueren de ervaringen in leercycli.	Hiervoor is doorlopend aandacht. In de participatiepilots besteden we extra aandacht aan het integraal oppakken van participatie en de inzet van instrumenten uit de gereedschapskist. Bij interne sessies over het participatiebeleid bespreken medewerkers eigen participatietrajecten met hun collega's.
Methode	Inventariseren in de samenleving waar kansen liggen om te oefenen met het uitdaagrecht	In de kernagenda's zijn de kansen geïnventariseerd voor het uitdaagrecht. In een van de participatiepilots is samen met inwoners verkend de mogelijkheden voor het starten van een uitdaagrecht procedure. Hierin vallen twee zaken op: 1) inwoners kiezen vaak niet voor een uitdaagrecht procedure zoals opgenomen in onze participatieverordening. Deze route vinden inwoners vaak vergaand of levert onvoldoende op binnen de taakstelling van de gemeentes 2) initiatieven die passen bij de doelstellingen van het uitdaagrecht leveren een plus op voor de leefbaarheid. We proberen in deze gevallen via subsidie, een Groen-Doen-Verklaring of een koppeling aan een van onze uitvoerende organisaties ondersteuning te bieden. Via de evaluatie van het participatiebeleid ontvangt de raad meer informatie over onze bevindingen.

Communicatie	Praatplaat maken voor communicatie participatiebeleid	Er zijn 2 (stroomschema) praatplaten gemaakt voor intern gebruik. Een praatplaat voor externe communicatie wordt in 2023 gemaakt.
Communicatie	Enthousiasme, betrokkenheid en inzet van inwoners in het participatietraject voor dit beleid houden we vast door twee keer per jaar een bijeenkomst te organiseren waar inwoners worden bijgepraat over de uitvoering van het beleid.	Om een diverse groep inwoners te bereiken kiezen we bewust om aan te sluiten bij bestaande inwonersbijeenkomsten en gemeente brede evenementen. We sluiten daarom aan bij evenementen zoals het West Betuwe Jam festival om het gesprek aan te gaan over participatie en de ondersteuningsmogelijkheden (bv. het leefbaarheidsbudget).
Communicatie	Communicatiestrategie om inwoners op verschillende manieren te bereiken, bijvoorbeeld via lokale kranten, brieven huis aan huis of jongeren via scholen	Opgenomen in communicatiestrategie (2021 – 2026). Op dit moment wordt via de herijking van de bijbehorende uitvoeringsagenda aanvullende acties verder uitgewerkt. Daarnaast leren we in de praktijk steeds meer over het bereiken van onze inwoners en hun drijfveren.
Communicatie	Verzamelen van interesses en kennis van inwoners om hen gericht te betrekken	
Communicatie	Delen van participatietips voor de samenleving op onze website, schriftelijke informatie hierover beschikbaar stellen en geven van de mogelijkheid tot een gesprek hierover	Op onze website is schriftelijke informatie over participatie beschikbaar en is er de mogelijkheid om contact op te nemen. Tevens zijn de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden en informatiebronnen voor inwonersinitiatieven in kaart gebracht (ook buiten de gemeente) en tweemaal verspreid via de gebiedsmakelaars. Dit document wordt aangevuld n.a.v. de subsidiescan en daarna toegevoegd aan de website.
Communiceren	Digitale participatiekalender maken (inclusief inzet van het inwonerspanel en rol raad) waarop hulpmiddelen, methodieken en gereedschapskist staan.	De participatiekalender is opgenomen als belangrijk onderdeel van het Programma van Eisen voor het digitaal platform. Het is de bedoeling dat via het Digitaal Platform inzichtelijk in één oogopslag kunnen zien waar (en hoe) ze over mee kunnen denken zowel op gemeentelijk niveau als in hun eigen kern. In voorbereiding op deze stap wordt nagedacht over hoe we deze informatie op een goede manier collectief kunnen verzamelen en ontsluiten.
Leren / communiceren	Specifiek plan voor het uitbouwen van de participatiekalender tot een brede en een kerngerichte vindplaats voor informatie en participatievraagstukken, kernkalenders (incl. kernagenda's), kaarten en inzicht in de actuele fases van projecten.	

Leren	Participatie en kerngericht werken en het model lerend veranderen komen terug komen terug binnen de organisatieontwikkeling Samen West Betuws Werken	In ontwikkeling via het coördinatiepunt lerende organisatie en de academie binnen het programma Samen West Betuws Werken.
Leren	Inrichten van een adviespunt over participatie met ambassadeurs voor advies	<ul style="list-style-type: none"> - De adviesfunctie van de doorontwikkeling van participatie is georganiseerd. Er is een adviespunt opgezet waar medewerkers relevante stukken, informatie en inspiratie kunnen op doen over participatie en kerngericht werken. Hier worden ook regelmatig tips gedeeld. - Medewerkers kunnen terecht voor feedback op hun participatieaanpak. - Participatie en kerngericht werken is onderdeel van het introductieprogramma - We organiseren terugkerende sessies binnen alle teams over participatie. Ook heeft er een sessie plaatsgevonden met het management en een themasessie met het college. - We halen en delen kennis met andere gemeenten, landelijke en provinciale expertisecentra.
Leren	Adviseren, stimuleren en ondersteunen van medewerkers in alle teams op het gebied van ontwerpen, plannen en uitvoeren van participatieprocessen. Uit de participatie komt dat verbeteren van de eigen omgeving, beheer en onderhoud, woningbouw en de energietransitie de belangrijkste onderwerpen zijn voor participatie en we beginnen dus daarmee.	
Leren	Medewerkers krijgen de gelegenheid tot het ervaren van nieuwe verhoudingen en het oefenen met nieuwe rollen/kwaliteiten in opleidingen en trainingen (train je collega) gericht op deskundigheidsbevordering over participatie waarbij we gezamenlijk optrekken in de programma's en trajecten Samen West Betuws Werken, Dienstverlening, Sociale Kracht en Omgevingswet.	Doorlopend.
Leren	Evaluatiemoment over wat de opbrengst is van participatie in de afgelopen periode. Onderdeel van de evaluatie is het samenspel tussen inwoners, raad, college en organisatie. In 2022 is wederom de burgerpeiling en vindt meting plaats ten opzichte van nulmeting. Deze meting en leerervaringen geven inzicht in waar	<p>In het tweede deel van de bestuursperiode halen we het net op over de opbrengsten van participatie.</p> <p>We bereiden de inhoud en planning van de volgende burgerpeiling voor. Het college acht het een beter moment om deze meting in het tweede kwartaal 2023 te doen gezien de opening van het</p>

	we nu staan en wat er nodig is voor de komende periode.	nieuwe gemeentehuis en de fase van implementatie van ingezet beleid. Dan kan een betere vergelijking met de situatie vlak na fusie worden gemaakt (zie 2 ^e Berap 2022)
--	---	---

Financiën

De uitvoering vindt plaats binnen de afgestemde middelen voor het participatiebeleid (2021). Voor de uitvoering van het participatiebeleid maken we gebruik van een digitaal inwonerspanel, maar ook andere kanalen zoals de lokale krant, en scholingskosten van medewerkers om hen te versterken in hun rol van gesprekspartner in de dialoog van participatie. De structurele kosten hiervoor bedragen € 26.650,- per jaar en € 10.000,- voor 2022 aan extra scholingskosten. Participatietrajecten vinden plaats binnen de lopende begroting en capaciteit van het betreffende beleid en/of uitvoering.

Communicatie

-

Vervolg

- In het tweede deel van de bestuursperiode brengen we in kaart wat participatie de afgelopen jaren heeft opgeleverd.
- We volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van participatie en vertalen dit naar beleid en uitvoering

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop